

شاه اسماعیل صفوی در ترازو

رودسری - امروز، ۱۹ رجب المرجب، سالروز درگذشت شاه اسماعیل یکم، بنیان گذار دودمان صفوی است. او تقریباً ۲۳ سال بر ایران حکم راند

و در سال ۹۳۰ ه.ش فوت کرد. قضاوت درباره شاه اسماعیل یکم، ساده نیست؛ از یک سو، باید او را احیاکننده اتحاد سیاسی و جغرافیایی ایران، پس از قرن‌ها کشمکش و درگیری میان حکومت‌های داخلی و نیز، هجده‌های بنیان‌کن مهاجمان خارجی بدانیم و اسماعیل یکم را مایه افتخار تاریخ ایران فرض و از سوی دیگر، برخی رویکردهای او در اداره امور، همچنین، عملکرد وی در تعدادی از گذرگاه‌های حساس تاریخی و از زمینه‌ای برای ارزیابی منفی از رفتار و منش او قلمداد کنیم. قدر مسلم آن است که تاریخ را از زاویه سیاه یا سفید دیدن و تنها ضعف‌ها یا حسن‌ها را در ترازوی داوری گذاشتن، نتایج قابل دفاعی در پی ندارد. بر همین اساس، هنگامی که قرار است درباره بنیان‌گذار دودمان صفوی سخن به میان آید هم، بی‌انصافی است اگر تلاش‌های بی‌وقفه او را برای استقرار ثبات در ایران و رسمیت بخشیدن به مذهب شیعه در این کشور، به حساب نیاوریم و ناداوری است اگر، غرور و بی‌رحمی او را که یکی از دلایل شکست سنگینش در اواخر عمر بود، در محاسبات خود منظور نداریم. شاه اسماعیل، مذهب شیعه را در ایران رسمیت بخشید. با این حال، آن‌چه شاه اسماعیل صفوی در ایران رسمیت بخشید، تشیع در معنای فقه‌ای امروز آن نبود؛ این رویه بعدها و در دوران سلطنت شاه تهماسب صفوی و با ورود علمای برجسته شیعه از جبل عامل به ایران آغاز شد و با توجه به عقلانیتی که در پس آن نهفته بود، در تار و پود فرهنگ این سرزمین ریشه دواند. در هر صورت، شخصیت شاه اسماعیل یکم، مجموعه‌ای از صفات مثبت و منفی است؛ اما آن‌چه از او در خاطر ایرانیان مانده، رویکردهای مثبت وی در زمینه ایجاد ایران متحد و بزرگ است؛ ادعایی که به هیچ‌رو، گزافه نیست.

ویروس‌های هفت تیرکش عمو سام!

گزارش ۲۰۱۸ «گلوبال ریسرچ» و ۲۰۱۰ روزنامه «تلگراف» درباره سابقه تاریخی حملات بیولوژیک دولت آمریکا

ازمایشگاه نظامی، فورث دپتریک، در مریلند که گفته می‌شود ازمایشگاه مرکزی سلاح‌های بیولوژیک دولت آمریکا است

دهد. جفری. اس. کی، نویسنده پایگاه «گلوبال ریسرچ»، در گزارش ماه فوریه سال ۲۰۱۸ خود، به تفصیل موضوع حملات بیولوژیک آمریکا را به کره شمالی بررسی می‌کند؛ این حملات، فقط شهروندان کره شمالی را هدف قرار نمی‌داد؛ بخش مهمی از آن‌ها، زیرساخت‌های عمده کشاورزی پیونگ یانگ را هدف قرار داده بود تا اقتصاد فئودالی کره شمالی را ریشه کن کند. جولیان ریل، نویسنده روزنامه «تلگراف»، چاپ لندن، در ستون مورخ ۱۰ ژوئن ۲۰۱۰ خود، گزارشی تفصیلی از شواهد موجود درباره حملات بیولوژیک آمریکایی‌ها به کره شمالی ارائه و نشان داد که این حملات، چه تأثیر وخیمی بر اقتصاد و بهداشت کره شمالی داشته است. او فاش کرد که ابعاد برنامه‌های ترور بیولوژیک آمریکایی‌ها، بسیار گسترده‌تر از آن چیزی است که به نظر می‌رسد.

■ سرمایه‌گذاری‌های شوم

افزون بر این موارد، گزارش‌های دیگری هم در دست است که نشان می‌دهد آمریکایی‌ها در دهه ۱۹۶۰ و در زمان وزارت

در سال ۱۹۴۸ و طی یک سند محرمانه، در پنتاگون مطرح شد. «گلوبال ریسرچ»، یک پایگاه خبری - تحلیلی معتبر در کبک کانادا، در چند گزارش مبسوط، به بررسی اسناد مربوط به این اقدامات پرداخته است؛ اسنادی که ظاهراً مشمول مرور زمان شده و در اختیار پژوهشگران قرار گرفته‌اند. در یکی از این اسندها می‌خوانیم: «حمله با یک بمب یا اسلحه بی‌تردید یک حمله عمدی تلقی می‌شود. اما اگر یک بیماری فراگیر در شهری پرجمعیت شایع شود، به هیچ‌وجه این امکان وجود ندارد که فکر کنند کسی حمله‌ای انجام داده است. با مقدار اندکی از عامل بیماری‌زا، بخش قابل توجهی از مردم این شهر در مناطق انتخابی مورد هدف واقع شده، یا جان خود را از دست می‌دهند یا ناتوان می‌شوند.» در واقع، هدف اصلی حملات بیولوژیک آمریکایی‌ها، از بین بردن منابع انسانی و به تبع آن، ضربه زدن به دیگر کانون‌های قدرت در کشور‌های مختلف است.

■ ابعاد هجوم جدید

اما... هجوم بیولوژیک آمریکایی‌ها، قرار نیست تنها منابع انسانی را هدف قرار

شجاعتی که در خاطره‌ها ماندگار شد

سازمان مناقین، پیش از اعلام ورود به فاز مسلحانه در خردادماه سال ۱۳۶۰ هم، به‌عنوان ستون پنجم رژیم صدام در داخل کشور فعال بود. آن‌ها از مدت‌ها قبل ارتباطات گسترده‌ای را با بعضی‌ها آغاز کرده بودند و کمک‌های مالی فراوانی دریافت می‌کردند. این موضوع یکی از بی‌شمار موارد خیانت در کارنامه سیاه سازمان مناقین است. آن‌ها به ترورهای کورر و آوردند و طی چند سال، بیش از ۱۷ هزار نفر از مردم ایران را به شهادت رساندند. یکی دیگر از برنامه‌های سازمان مناقین در این سال‌ها، ترور شخصیت‌های مذهبی و سیاسی ایران بود؛ گاهی این ترور‌ها با سفارش رژیم صدام انجام می‌گرفت و بمب‌گذاری روز ۲۴ اسفند سال ۶۳، یکی از آن‌ها محسوب می‌شد. قرار بود آخرین نماز جمعه سال ۶۳، به امامت حضرت آیت‌الله خامنه‌ای برگزار شود؛ این نماز، آخرین نماز جمعه سال بود. رژیم بعث عراق، از چندروز قبل، شایع کرد که قرار است در محل برگزاری نماز جمعه، یعنی دانشگاه تهران، بمب منفجر شود؛ با این حال، مردم از سراسر تهران، با شوری مضاعف در مراسم جمعه‌آخر سال شرکت کردند. جمعیت در گوشه و کنار دانشگاه تهران موج می‌زد. زندیاد «محمود مرتضایی‌فر»، از عوامل برگزاری نماز جمعه، نقل کرده است: «این نماز جمعه نیز به مانند دیگر نمازهای جمعه با حضور پر شور و انقلابی مردم در ساعت مقرر، با قرائت قرآن آغاز شد و مردم در صفوفی منظم نشست‌بودند، با این تفاوت که به این مسئله علم داشتند که ممکن است شهید شوند.» گمان عمومی این بود که احتمالاً حمله‌هواپی صورت خواهد گرفت؛ اما این بار، دست دشمن یعنی از آستین مناقین کوردل بیرون آمد، هنوز لحظاتی از آغاز خطبه‌ها سپری نشده بود که صدای انفجار مهیبی، سخنرانی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای را قطع کرد؛ اما آن‌چه در خاطره‌ها ماند، نه انفجار بمب، بلکه عکس‌العمل خطیب جمعه بود. ایشان، پس از انفجار بمب، مکشی کوتاه کردند؛ سپس مردم را به آرامش فراخواندند و به ایراد ادامه خطبه‌ها مشغول شدند. شجاعت خطیب جمعه تهران و پایداری مردم انقلابی تهران، روز ۲۴ اسفندماه سال ۶۳ را در تاریخ ایران جاودانه کرد.

■ مهندسی آدمکشی در قرن ۲۱

از سال ۲۰۰۰ به بعد و هم‌زمان با فعالیت‌های جنگ طلبانه جرج بوش پسر، پروژه «بازسازی دفاعی آمریکا»، کار روی حملات بیولوژیک توسط دولت این کشور را یک گام دیگر به جلو برد؛ آن‌ها در این برنامه تصریح کرده بودند: «اشکال پیشرفته جنگ بیولوژیک که می‌تواند انواع ژن‌ها را هدف قرار دهد، این امکان را فراهم می‌آورد که جنگ بیولوژیک را به یک ابزار سیاسی مفید تبدیل کند.» به این ترتیب، آمریکایی‌ها نشان دادند که مانند دیگر موارد، اصولاً به هیچ‌یک از پروتکل‌های بین‌المللی پایبند نیستند. در طراحی‌های قرن ۲۱، حملات بیولوژیک برای ایالات متحده، حکم یک ابزار سیاسی را دارد که می‌تواند مرزهای اقتصادی و فرهنگی را هم، مورد حمله قرار دهد.

FARJAD ROCK CANDY

نبات زعفرانی فرجاد

www.farjadcandy.com

ارتباط با ما | ۰۵۱ - ۳۳ ۷۲ ۰۸۵۹

Contact us | 051 - 33 72 0859